

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การประยุกต์ฆราวาสธรรมเพื่อการครองเรือนในสังคมไทย

ผู้วิจัย : นายขวัญกมล นุชนารถ

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระสุธีธรรมานวัตร, ผศ.ดร., ป.ธ.๕, M.A., Ph.D.

: พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์, กศ.ค.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร,
ค.ม.(การวิจัยทางการศึกษา), กศ.บ.(คณิตศาสตร์)

: ดร.ประพันธ์ สุขขร, ป.ธ. ๗, พธ.ค.(พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๕ / มีนาคม / ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาหลักฆราวาสธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๒) เพื่อศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการครองเรือน ๓) เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักฆราวาสธรรมเพื่อการครองเรือนในสังคมไทย

ผลการวิจัยพบว่า ฆราวาสธรรมเป็นหลักคำสอนที่มีความสำคัญดังที่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้เพื่อให้ผู้ครองเรือนได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของชีวิตที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้ครองเรือนนั้นย่อมมีความเกี่ยวข้องและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว เพื่อนฝูง สถานที่ทำงานและทั่วไปนั้น โดยบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันในสถานภาพต่างๆ ตามบทบาทในสังคม หากบุคคลในสังคมนั้นๆ มีการนำหลักธรรมมาประยุกต์ในการดำเนินชีวิตที่ดี มีคุณภาพและปฏิบัติดีต่อกันและกัน จะทำให้บุคคลนั้นหรือสังคมนั้นอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข มีความเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อกัน พระพุทธองค์ได้วางหลักธรรมสำหรับการครองเรือนไว้ เรียกว่า ฆราวาสธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมในการครองเรือน หรือธรรมของผู้ครองเรือนที่ดีควรประพฤติตนให้มื่อนั้นประกอบด้วย ๔ อย่าง คือ

๑) ศักดิ์ คือความจริง ความซื่อสัตย์ต่อกัน ๒) ทมะ คือการฝึกตนปรับปรุงตน การรู้จักข่มใจ ควบคุมอารมณ์ บังคับตนเอง ปรับตัวเข้ากับงานและสิ่งแวดล้อมให้ได้ ๓) ขันติ คือความอดทนอดกลั้น ๔) จาคะ คือการเสียสละ เพื่อแผ่ การแบ่งปัน มีน้ำใจ

ฆราวาสธรรมถือว่าเป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคม ต่อมนุษยทุกคน และหากบุคคลใดหรือสังคมใดนำหลักธรรมนี้ไปประยุกต์ใช้จะทำให้บุคคลนั้น

ครอบครัวนั้น สภาพแวดล้อมและสังคมประสบความสำเร็จ สุข ความสงบ สันติ และไม่มีเบียดเบียนกัน
และกัน และจักมีความเจริญยิ่งขึ้น